

Policydokument

Tobaksprevention

TANDLÄKARFÖRBUNDET ANSER

Att patienten alltid ska tillfrågas om tobaksvanor och att svaret ska journalföras.

Att tandläkaren ska bistå patienten med faktakunskaper om tobak och dess skadeverkningar.

Att tandläkaren på ett enkelt sätt ska kunna förmedla kontakt till stöd i att sluta använda tobak till de patienter som så önskar.

Att tandläkaren där så är aktuellt ska informera om nikotinläkemedel.

BAKGRUND

Tobaksbruk är utan tvekan ett av de största hoten mot människors hälsa. I Sverige dör varje år omkring 6 400 människor i sjukdomar som orsakats av rökning. Drygt 500 personer avlider av skador de fått av passiv rökning. Många fler drabbas av livskvalitetssänkande sjukdomar.

När det gäller skador och sjukdomar i munnen som orsakas av rökning finns flera exempel. Parodontal sjukdom, cancer och precanceroser i munhålan är vanligare hos rökare än hos icke-rökare.

Även nikotinbruk i andra former såsom snus är diskutabelt ur hälsosynpunkt. Det finns därför stora skäl att se allvarigt på nikotinbruk i alla dess former.

Tandläkarförbundet önskar att detta belyses med mer forskning om även dessa nikotinprodukters hälsoeffekter, framför allt i longitudinella studier.

TANDLÄKARENS ROLL

Tandläkare möter sina patienter genom hela livscykeln och, till skillnad från många andra yrkesgrupper inom hälso- och sjukvården, möter tandläkare de flesta av sina

patienter på regelbunden basis. Skador i munnen som är orsakade av tobak är dessutom direkt synliga och lätta att visa. Tandläkare har därmed en unik möjlighet att påverka patienterna och att bidra till det tobakspreventiva arbetet.

Ett problem med det tobakspreventiva arbetet för tandvården är att det saknas ersättning för insatser mot tobaksbruk. Några landsting erbjuder tobaksavvänjning inom tandvården på samma villkor som inom primärvården, men på de flesta håll får tandvården ingen ersättning för tobakspreventivt arbete. Sveriges Tandläkarförbund önskar att det för patienten ska vara ekonomiskt likvärdigt om tobaksavvänjning sker inom tandvården eller inom den övriga hälso- och sjukvården.

SYFTE OCH MÅLSÄTTNING

I de nationella målen för folkhälsa, som antogs av riksdagen 2003, handlar mål nr 11 bland annat om minskat bruk av tobak. Delmålen är:

- En tobaksfri livsstart från år 2014.
- En halvering till år 2014 av antalet ungdomar under 18 år som börjar röka eller snusa.
- En halvering till år 2014 av andelen rökare bland de grupper som röker mest.
- Ingen ska ofrivilligt utsättas för rök i sin omgivning.

I de nationella målen framhålls vikten av engagemang från många aktörer i samhället för att nå framgång i det tobakspreventiva arbetet.

I regeringens proposition (2010/11:47) för en samlad strategi för alkohol-, narkotika, dopnings- och tobakspolitiken åren 2011-2015 är ökade förutsättningar för tandvården att arbeta med tobaksprevention ett prioriterat mål. Regeringen bedömer att tandvården har en mycket fördelaktig utgångsposition för att arbeta med tobaksprevention.

Självfallet ska Sveriges Tandläkarförbund och dess medlemmar ta sin del av ansvaret för det tobakspreventiva arbetet i samhället. Sveriges Tandläkarförbund har valt att som ett första steg formulera en policy för tobaksprevention. Syftet med policyn är att peka ut riktningen för hur Sveriges Tandläkarförbund ska arbeta för att förebygga och minska tobaksanvändningen samt att policyn ska utgöra ett stöd och en rekommendation till förbundets medlemmar i deras arbete med tobaksprevention. Målsättningen är att tandläkarna som yrkeskår ska bidra till att förebygga och minska bruket av tobak.

TANDLÄKARFÖRBUNDETS STRATEGIER

Att förmedla informationsmaterial om tobak, tobakens skadeverkningar och tobaksavvänjning till förbundets medlemmar.

Att lyfta fram tandläkarnas alternativt tandvårdens nyckelroll i det tobakspreventiva arbetet.

Att samverka med andra folkhälsoaktörer.

Att skapa debatt och opinion.

Beslut taget: 2008-08-29

Reviderad: 2011-03-01